

ἔχει μῆκος ὀλίγων ἑκατοστῶν καὶ χωρεῖ μέχρι τῶν δύο τρίτων τῆς διαμέτρου τῆς ξυλῶδους μέρους. Τὸ κέντρον εἶνε κλάδος διετῆς λεπτυνόμενος εἰς τὸ κάτω αὐτοῦ ἄκρον κατὰ τρόπον, ὥστε νὰ ἀποτελεῖται ἐν εἶδος τριγωνικῆς σφῆρας, ἡ ὁποία ἀρχεται πλησίον ἑνὸς ὀφθαλμοῦ, ὡς βλέπει τις εὐκρινῶς εἰς τὸ σχῆμα 1 τῆς περι τοῦ ἐμβολιασμοῦ τῆς ἐλαίας προηγουμένης πραγματείας. Περιδεσμός καὶ ἀλοιφή ὡς συνήθως. Οἱ κλάδοι τῆς τροφοῦ μετὰ τὸν τοιοῦτον ἐγκεντρισμένον κόπτονται ἀλλ' οὐχι διὰ μίαν, ἀλλὰ πρῶτον κατὰ τὴν κορυφὴν αὐτῶν, μετὰ 10 περίπου ἡμέρας μέχρι τοῦ μέσου, καὶ μετὰ 10 ἄλλας μέγας ἐνὸς σημείου κατὰ 10 ἑκατοστῶμετρα ἀπέχοντος ἀπὸ τῆς βάσεως τοῦ κέντρον. Τὸ δὲ ἐναπομένον τοῦτο μέρος τοῦ ξύλου ἀραιρεῖται καθ' ὀλοκληρίαν κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ αὐτοῦ ἔτους.

Ἡ δεχομένη τὸ κέντρον σχισμὴ γίνεται καὶ ἐπὶ τῆς κορυφῆς νεκρῆς κερυκῆς χωρὶς αὕτη νὰ ἀποκεραλισθῆ, ὅποτε ὁ ἐμβολιασμός καλεῖται.

Ἐγκεντρισμός διὰ σχισμῆς ἐπακρίου

Κατὰ Μάρτιον λαμβάνεται ἐκ τῆς ἐκλεκτῆς κερυκῆς μονοετῆς εὐρωστῆς κλάδος Α, ὁ ὅποιος ὀλίγον

Σχ. 11

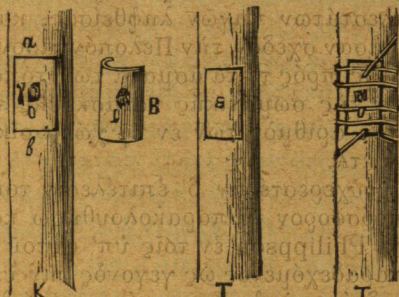
κάτωθεν ἑνὸς ὀφθαλμοῦ λεπτυνεται ἐκ δύο μερῶν ἀντιθέτων μέχρι τοῦ μυελοῦ (ἴδε τομὴν Α') καὶ κατὰ τρόπον τοιοῦτον, ὥστε νὰ ἀπολήγῃ εἰς τὸ κάτω ἐλεύθερον ἄκρον εἰς εἶδος τι κοπίδας α. Τὸ κέντρον τοῦτο χωρὶς νὰ ἀποκεραλισθῆ εἰσαγεται ἐντός μικρᾶς σχισμῆς, τὴν ὁποίαν σχηματίζει ὁ ἐμβολιαστής ἐπὶ τῆς κορυφῆς β τῆς νεκρῆς τροφοῦ Β, σχίζων εἰς δύο ἡμίση τὸν ἐπάκριον ὀφθαλμόν. Ἐπειτα περιδέεται τὸ μέρος τοῦτο διὰ μαλλίνου περιδέσμου, ὁ ὅποιος ἀφαιρεῖται μετὰ τὴν ἀναβάστασιν τοῦ κέντρον. Οἱ ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς τροφοῦ προερχόμενοι νεκροὶ βλαστοὶ ἀποκεραλιζονται χωρὶς νὰ ἀποκοπῶσιν ἐντελῶς.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ἀνοιξῆος, πρὶν εἰσεῖτι ἀνοι-

γῶσιν οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς κερυκῆς εἶνε εἰς χρῆσιν ἐνίοτε καὶ ὁ λεγόμενος.

Πλακωτὸς ἐνοφθαλμισμός

Κατὰ Μάρτιον ἀφ' οὗ ἐκλέγῃ τις τὸν κλάδον, ἐκ τοῦ ὁποίου πρόκειται νὰ ἐξαχθῆ τὸ ἔνθεμα χαρασσει ἐπ' αὐτοῦ ὀλίγον ὑπεράνω ἑνὸς ὀφθαλμοῦ ὁ τὸν φλοιὸν κατὰ κάθετον πρὸς τὸν ἄξονα χαραμμὴν α. Τὸ αὐτὸ πράττει καὶ κάτωθεν γ τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦτου, ὡς καὶ

Σχ. 12

πρὸς τὰ δύο αὐτοῦ πλάγια γ καὶ γ. Αἱ τέσσαρες αὐταὶ χαραμμαι, αἱ ὁποιαὶ ἀποτελοῦσιν ἐν εἶδος τετραγώνου φθάνουσι μέχρι τοῦ ξύλου· ἐννοεῖ τις λοιπὸν ὅτι πῆ βοηθεῖα τῆς γλυφίδος τοῦ ἐγχειριδίου δύναται ὁ ἐμβολιαστής νὰ ἀποσπᾷσθαι εὐκόλως τὸ τεμάχιον Β τοῦ φλοιοῦ μετὰ τοῦ κατὰ τὸ μέσον αὐτοῦ εὐρισκομένου ὀφθαλμοῦ ο, ὁ ὅποιος, ὡς καὶ ἄλλοτε εἶπομεν, πρέπει νὰ εἶνε ἔσθθεν πλήρης. Τὸ πλακωτὸν τοῦτο τεμάχιον ἀποτελεῖ τὸ ἔνθεμα, τὸ ὅποιον προσκολλᾶται ἐπὶ τῆς τροφοῦ πλησίον τῆς βάσεως τοῦ κυρίου βλαστοῦ ἀφ' οὗ εἰς τι σημεῖον αὐτοῦ ε ἀφαιρεθῆ κατ' ἀνάλογον τρόπον ἐν τεμάχιον φλοιοῦ ἴσων διαστάσεων πρὸς τὸ ἔνθεμα. Μετὰ τὴν ἐπὶ τῆς γυμνῆς ἐπιφανείας προσκόλλησιν αὐτοῦ περιδέεται καταλλήλως, ὡς βλέπει τις εἰς τὸ Γ τοῦ σχήματος 12.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΧΑΙΩΤΗΣ

**Ἡ ΕΘΝΟΓΡΑΦΙΑ
ΤΗΣ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ**

ὑπὸ Χ. Π. ΚΟΡΥΛΛΟΥ ἱατροῦ

(Ἀπάντησις εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Α. Philippson γραφέντα) (*)

Μετὰ τὴν ἐν τῷ «Προμηθεῖ» (ἔτος Α', ἀριθ. 9 1890) βραχεῖαν ἀπάντησιν ὑπὸ τοῦ κ. Κ εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ κ. Philippson ἀτόπως καὶ ἀνακριβῶς περὶ ἔθνογραφίας τῆς Πελοποννήσου γραφέντα, οἱ πάντες ἀνεγόμενον τὴν συστηματικώτερον καὶ λεπτομερεστέραν ἀνάλυσιν καὶ ὁναίρεσιν τῶν ἀνακριβειῶν τοῦ κ. Philippson ὑπὸ τινος τῶν ἡμετέρων λογίων, τῶν εἰδικῶς εἰς τὰς τοιοῦτου εἰδους

(*) Zur Ethnographie des Peloponnes (mit Karte). Petermens Mittheilungen 1890. Φύλλ. Α' καὶ Β'.

μελέτας ἀσχοληθέντων, ἵνα μὴ ἡ σιωπὴ ἡμῶν τῶν ἐνδιαφερομένων ἐκληφθῆ ὑπὸ τῶν μισελλάνων ἀλλοδαπῶν ὡς ἐπιβεβαίωσις τῶν ὑπ' ἐκείνου λεχθέντων. Ἐπειδὴ δὲ οὐδεὶς ἔγραψε τι ἄχρι τοῦδε, μὴ παρασκευασθεὶς ἴσως εἰσέτι δεόντως, σπεύδω νὰ προσθέσω ἐγκαίρως ὀλίγα τινὰ εἰς ὅσα ἐν τῷ «Προμηθεὺς» ἐγράφησαν, ἵνα βοηθήσω τὸν μέλλοντα νὰ ἐγκύβη εἰς τὴν μελέτην τοῦ ζήτηματος εἰδικὸν ἄνδρα καὶ παρᾶσχω αὐτῷ πληροφoρίας ἐπὶ τόπων καὶ ἐξ ἰδίας ἀντιλήψεως ἢ ἐξ ἀσφαλεστάτων πηγῶν ληφθείσας, κατὰ τὰς ἀνά σύμψασαν σχεδὸν τὴν Πελοπόννησον ἐκδρομὰς μου, ὡς πρὸς τε τὰ ἄσματα τῶν τόπων κτλ. τὸν τύπον τῆς σωματικῆς κατασκευῆς τῶν κατόικων, τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐν τῇ χώρᾳ οἰκούντων Ἑλλανδῶν κτλ.

Πρὸς εὐχερεστέραν δ' ἐπιτέλεσιν τοῦ ἔργου νομίζω πρόσφορον νὰ παρακολουθήσω κατὰ πόδας τὸν κ. Philippson ἐν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ γραφομένοις, παραδεχόμενος ὡς γεγονός τὴν ὑπὸ πολλῶν σπουδαίως ἀμφισβητούμενην εἰσβολὴν τῶν Σλαύων ἐν Πελοποννήσῳ, ἵνα καὶ ὁ ἀναγνώστης ἢ ἐν γνώσει τῶν δοξασίων αὐτοῦ καὶ ἐγὼ εὐκολώτερον ἐπιφέρω ἐφ' ἐκάστου ζητήματος τὰς ἐμὰς παρατηρήσεις, μελλούσας, ὡς προείρηται, ἵνα χρησιμεύσωσιν ὡς ὑλικὸν εἰς τὸν μέλλοντα νὰ φημῶσιν ἅπασι καὶ διὰ παντὸς τοῖς ἐκαστοτε ἐμφανιζομένοις ζηλωτὰς τῆς δόξης τοῦ Φαλμεράτερο ὁμοεθνεῖς αὐτοῦ.

Ὁ κ. Philippson, γεωλόγος ἔμπειρος, δωδεκάμηνον ὀλόκληρον (!) ἐν Πελοποννήσῳ διατρίψας καὶ *τοσαυτῶν* ὀλίγα ἑλληνικὰ ἐκ τῆς μετὰ τῶν κατοίκων ἀναστροφῆς, ἐπισκεφθεὶς δὲ ἅπαντας, ὡς λέγει, τοὺς δήμους τῆς χώρας, ἔγραψε τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος διατριβήν, ἵνα ἀποδείξῃ ὅτι «οἱ σημερινοὶ Πελοποννησιοὶ δὲν εἶνε καθαροὶ ἑλληνικῆς καταγωγῆς, ἀλλὰ κράμα λαοῦ σχεδὸν ἐντελῶς ἐξελληνισθέντος» (σ. 20). Εἰς κέρωσιν δὲ τῶν λόγων αὐτοῦ προσήρτισε τὴν πραγματείαν καὶ πίνακα ἐθνογραφικῶν τῆς Πελοποννήσου, ἐν ᾧ σημειοῖ τὰ μέρη ἐνθα τὰ νῦν οἰκοῦσιν οἱ Ἕλληνοὶ καὶ ἐνθα ἔμειναν ἐν ἀρχαιότεροις χρόνοις, ποῖν ἢ ἐξελληνισθῶσιν, ἔτι δὲ καὶ ποῦ ἔμειναν οἱ Σλαῦοι ἀπὸ τῆς 9—12 ἑκατονταετηρίδος μ. Χ.

Κατὰ τὸν κ. Philippson, ἐνῶ ἐν τῇ λοιπῇ Εὐρώπῃ κατὰ τὸ πρόωτον ἡμῶν τοῦ μεσαιῶνος αἱ μεγάλαι τῶν λαῶν μεταναστεύσεις ἔπασαν, ἐν τῇ χερσονήσῳ τῶν Βαλκανίων ἐξηκολούθησαν μέχρι τῆς ἐγκαταστάσεως τῶν Τούρκων ἐν τῷ Βοσπόρῳ, τὰ δὲ κύματα τῶν πλείστων τούτων, μετεδόθησαν μέχρι τῆς Πελοποννήσου. «Θὰ εὐρίσκωμεν δέ, λέγει, ἐν τε τῇ μέσῃ καὶ μεσημβρινῇ Ἑλλάδι ἐπίσης σχεδὸν ποικίλου λαοῦ κράμα, ὁποῖον ἐμπεριλαμβάνουσι πρᾶγματι τὰ βορειότερα τῆς Βαλκανικῆς χερσονήσου μέρη, ἐὰν ὁ Ἑλληνισμὸς, ἀκριβῶς ἐνταῦθα, ἐνθα ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος εἶχε τὴν ἔδραν τῆς ὑψίστης αὐτοῦ ἀκμῆς, δὲν ἀπεδείκνυε θαυμασίαν ἐλαστικότητα, ζωτικότητα καὶ ἀφομοιωτικὴν δύναμιν. Ἐνταῦθα πρόκειται μᾶλλον περὶ τοῦ νικηφόρου πνεύματος τῆς Ἑλλαν. γλώσσης, τῆς παιδείας,

τοῦ φρονήματος καὶ τοῦ ὀργανισμοῦ, ἢ περὶ τῆς φυσικῆς ζωτικότητος τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς. Τὸ πνεῦμα τοῦτο ἠδυνήθη νὰ εἰσδύσῃ πάραυτα ἐν τοῖς τῶν ξένων λαῶν στοιχείοις, τοῖς ἀποτιθεμένοις κατὰ στρώματα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, νὰ τὰ πληρώσῃ καὶ ἐν τέλει, μετὰ μακρὰν ἢ βραχεῖαν μεταβατικὴν περιόδον νὰ τὰ ἀφομοιώσῃ καθ' ὀλοκληρίαν μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς ἐθνότητος, ἵπσταν βεβαίως καὶ ἐκ μέρους ἐκείνων οὐσιώδεις μεταβολὰς. Τὸ προῖδον τῆς συγχωνεύσεως ταύτης διαφορωτάτων στοιχείων μετὰ τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἢ καταμίξεις τῶν πλείστων συγκομισθέντων ἰδιωμάτων τῶν ξένων τούτων, τῶν πνευματικῶν μᾶλλον ἢ τῶν σωματικῶν, διὰ τῶν ἰδιωμάτων τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τροποποιηθέντος πως καὶ τούτου, εἶνε ἡ σημερινὴ νεοελληνικὴ ἐθνότης, ἢ ἔτι καὶ νῦν ἀσχολουμένη εἰς σπουδαίαν τοιαύτην ἀφομοιωτικὴν ἐργασίαν.

***

Πρὸς ἐξεύρεσιν τοῦ τρόπου καὶ τοῦ ποσοῦ τῆς προσμίξεως τῶν ξένων τούτων λαῶν καὶ τῶν ἰχνῶν, ἐν οἷς καὶ σήμερον ἴσως δύναται τις νὰ ἀναγνωρίσῃ αὐτοὺς, ὁ κ. Philippson καταφεύγει εἰς τὴν ὀλίγα περὶ τούτου διδάσκουσαν ἱστορίαν, ἰδίως πρὸς ὅ,τι εἶνε γνωστὸν περὶ τῆς προσμίξεως τῶν λαῶν τῆς Πελοποννήσου.

Μέχρι τῆς συγχωνεύσεως τῆς Ἑλλάδος ἐν τῷ παγκοσμίῳ ρωμαϊκῷ κράτει, λέγει, ἐν Πελοποννήσῳ κατόικουν Ἕλληνες, διηρημένοι εἰς πλείστα φυλάς, λαλούσας διαφόρους διαλέκτους· αἱ φυλετικαὶ αὗται ἀντιθέσεις ἐξέλιπον ἐπὶ τῆς τῶν Ρωμαίων ἰσοπεδωτικῆς κυριαρχίας, ἢ δὲ συνδιαλλαγῆ συνεπληρώθη διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ χριστιανισμοῦ. Ἐν τέλει λοιπὸν τῆς ἀρχαιότητος οἱ Ἕλληνες τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ἀπέτelson ἐνιαῖον λαὸν μετ' ἐλαχίστων διαλεκτικῶν διαφορῶν. Τὸ πρόωτον ξέγον στοιχεῖον τὸ συμπαραδεδροῦσαν τοῖς Ἕλλησιν ἦσαν οἱ *Ρωμαῖοι* ἄποικοι ἐν Κορίνθῳ καὶ ἀλλαχοῦ, οἵτινες ὅμως, διὰ τὸ ὀλιγάριθμον αὐτῶν, ἐξελληνίσθησαν ταχέως. Σὺν τοῖς Ρωμαῖοις ἦλθον καὶ *Ἰουδαῖοι* εἰς Πελοπόννησον καὶ ἴδρυσαν ἐπισήμους κοινότητας εἰς τὰς μεγάλας τῆς χώρας πόλεις, ἀσχολούμενοι ἰδίως εἰς τὴν κατεργασίαν τῆς μετάξης. Μετὰ τὴν ἀνακρήρξιν ὅμως τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλλάδος, συναπῆλθον καὶ οὗτοι μετὰ τῶν Τούρκων, ἦδη δὲ οὐδεὶς Ἰουδαῖος οἰκεῖ ἐν Πελοποννήσῳ. Οὕτω δέ, ἐπιλέγει ὁ κ. Philippson (!), οἱ Ἰουδαῖοι, μετ' ὅλην τὴν δισχιστικὴν σχεδὸν παρουσίαν αὐτῶν, ἔνεκα τῆς ἐν μέρει μὲν ἰκοσιτίας, ἐν μέρει δ' ἐπιβεβλημένης μονώσεως, (ὑπὸ τίνων;) οὐδαμῶς συντέλεσαν πρὸς διάπλασιν τῶν σημερινῶν Πελοποννησίων, ἂν καὶ κατὰ τὸν Μεσαιῶνα μνημονεύεται ἡ ὑπαρξίς φυλῆς Ἰουδαίων *μιγάδων*.

Ἐν ἀρχῇ λοιπὸν τῆς μεταναστεύσεως τῶν λαῶν ὁ λαὸς τῆς χερσονήσου ἡμῶν, λέγει ὁ κ. Philippson, ἦν εἰσέτι καθαρὸς Ἑλληνικός.

(1) Ὁμιλεῖ μετὰ τοσοῦτου διαφέροντος περὶ τῶν Ἰουδαίων ὁ κ. Philippson καθόσον καὶ αὐτὸς εἶνε Ἰουδαῖος.

Ἐν ἔτει 250—270 μ. Χ. εἰσέβαλον Γότθοι, Ἐροῦλοι καὶ διάφοροι λαϊκαὶ φυλαὶ πέραν τοῦ Ἰσθμοῦ, ἐλεπλάτησαν τὴν Κόρινθον, τὸ Ἄργος, τὴν Τεγέα, τὴν Σπάρτην καὶ ἐξηφανίσθησαν μετὰ τῆς λείας αὐτῶν ὅθεν ἦλθον. Ἐν ἔτει δὲ 395 καὶ 396 οἱ Γότθοι ὑπὸ τὸν Ἀλάριχον ἐδίωσαν ἀνιλεῶς καὶ ἀφανθόπως τὴν Πελοπόννησον, οὐδὲν ὄμως στοιχείον πληθυσμοῦ κατέλιπον ὀπισθεν αὐτῶν. Ἐν ἔτει 467 ἐπικολούθησε ληστροκὴ ἐπιδρομὴ τοῦ Γενοερίχου μετὰ τῶν Βαρδάλων αὐτοῦ, ἵτις προέβαινε κυρίως τὰς μεσημβρινὰς οὐκίας τῆς χερσονήσου καὶ τέλος ἀπεκρούσθη κατὰ τὸ Ταίναρον ὑπὸ τῶν ἰσχυρῶν ὄρεινῶν τῆς μετέπειτα Μάνης... Ἐπὶ αὐτοκράτορος Ἰουστινιανοῦ Α' (527—565) εἰσέβαλον τὸ πρῶτον μείζονα στίφη Σλαῶν ἐν τῇ Βαλκανικῇ χερσονήσῳ. Ἐν ἔτει 584 Σλαῖοι καὶ Ἀβαρες εἰσέβαλον πολυάριθμοι καὶ ἠρῆμωσαν τὴν Πελοπόννησον ἐπὶ πολλὰ κατὰ συνέχειαν ἔτη, πλὴν ὠχυρωμένων τινῶν θέσεων. Κατὰ τὴν εἰσβολὴν ταύτην, πρῶτην ἦδη φορὰν, ἔμεινε μέρος τῶν ἐπιδρομῶν ὡς ἀποκον ἐν Πελοποννήσῳ, Σλαῖοι δὲ καὶ Ἀβαρες κατέλαβον (589) τὴν τε Ἀρκαδίαν καὶ Ἠλείαν, μεσημβρινῶς τῶν Πατρῶν καὶ ἔμειναν ὅλως ἀνεξάρτητοι τῶν Ἑλλήνων, μεθ' ὧν διεξήγον μακροὺς ἀγῶνας. Διὰ τῆς εἰσβολῆς ταύτης ὁ μὲν Φουλλμεράτης ἰσχυρίζεται, ὅτι ἡ Πελοπόννησος ἐξεσλαυίσθη σχεδὸν καθ' ὅλοκληρίαν, ὁ δὲ Πορφύρειος, ὅτι τότε ὑπελείφθησαν ἐν γένει Σλαῖοι. Ὁ κ. Philippson μὴ θέλων, φαίνεται, ν' ἀποφανθῇ τίς τῶν δύο ἔχει δίκαιον, ἐξακολουθεῖ ἱστορῶν ὅτι ἐν τῇ ἐπομένῃ ἑκατονταετηρίδι τῆς εἰρήνης (μετὰ τὴν ἐξόντωσιν βεβαίως τῶν Ἀβαρο-Σλαῶν), ὁ Ἑλληνισμὸς ἐν Πελοποννήσῳ ἀνέλαβέ πως, ὡς τοῦλάχιστον γίνεται ὀφθαλμῶς ἐκ τῆς μεγάλης γενικῆς ἐπαναστάσεως τῆς Ἑλλάδος κατὰ Λέοντος Γ'. τοῦ Ἰσαύρου, ὅτε ἐκτίσατο ποιάν τινα ἰσχὺν (726—727).

Ἴνα δὲ κατανοήσῃ ὁ ἀναγνώστης ὁποία ἦν ἡ τότε ἰσχὺς τῆς τε ἐσλαυισθείσης κατὰ Φαλμεράθην Πελοποννήσου καὶ τῆς λοιπῆς κυρίως Ἑλλάδος, ἀρκεῖ νὰ ὑπομνήσωμεν αὐτῷ, ὅτι ἐπὶ τοῦ προμνησθέντος Λέοντος Γ'. τοῦ εἰκονομάχου, ἐν ἔτει 727, ἀπεστάτησαν ἀναφανδὸν ἢ τε κυρίως Ἑλλὰς καὶ αἱ Κυκλάδες νῆσοι, (τὸ ἀρχαῖον ὄπλ. Ἑλλαν. Βασιλείον τὸ ἐν ἔτει 1832 ὡς ἀνεξάρτητον ἀναγνωρισθέν), τῇ ὑποκινήσει τοῦ Πάπα Γρηγορίου Β', ὑπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ὁποίου ὑπῆγοντο τότε εἰσέτι ὡς κυρίως Ἑλλὰς, ἡ Κρήτη, ἡ Μακεδονία καὶ ἡ Ἰλλυρία. Οἱ ἐπαναστάται ἀνιγόρευσαν βασιλέα ἀσημὸν τινα ἄνθρωπον, ὀνόματι Κοσμάν, καὶ συνεκρότησαν *πειρικὴν καὶ ραντικὴν δνραμιν*, ἵτις, ἀγομένη ὑπὸ δύο στρατηγῶν, τοῦ Ἀγαλλιανοῦ καὶ τοῦ Στεφάνου, συνεπαγομένω καὶ τὸν Κοσμάν, *προσηλθεν ἐνώπιον τῆς Κωνσταντινουπόλεως* καὶ κατενικήθη ὑπὸ τοῦ Λέοντος, ἰδίως διὰ τῶν ἡγετῶν Ἑλληνικοῦ πυρός. «Καὶ κατετροπώθη μὲν οὕτως εὐχερῶς ἡ ἐπανάστασις αὕτη, ἐπιλέγει ὁ ἡμέτερος ἱστορικὸς κ. Κ. Παπαρρηγόπουλος (τ. 3, σ. 398), ἀλλ' ἐν

τούτοις εἶνε, ὡς καὶ ἄλλοτε εἶπομεν, νέα ἀπόδειξις ὁπόσους ἠθικοὺς καὶ ὑλικοὺς πόρους εἶχεν ἐτι ἐν τῇ 8ῃ ἑκατονταετηρίδι ἡ κυρίως Ἑλλὰς, ἀφοῦ ἐτόλμωσε μόνη ν' ἀντεπεξέλθῃ καθ' ὅλης τῆς αὐτοκρατορίας, ἀξιοῦσα νὰ ἐπιβάλῃ αὐτῇ ἰδικὸν τῆς βασιλείας. Δὲν ἐπρόκειτο λοιπὸν περὶ στάσεως κατὰ κυβερνήσεως, καταθλιβούσης αὐτοῦς διὰ βαρέων φόρων κτλ. ἀλλὰ περὶ ἀνατροπῆς τοῦ ἐπὶ τοῦ θρόνου καθήμενου καὶ ἐπιβολῆς ἐτέρου· οὐδὲ ἠρξέσθησαν ἀνακρούττοντες τὸν νέον βασιλέα, ν' ἀναμένωσι τοὺς στρατοὺς τῆς κυβερνήσεως εἰς τὴν ἰδίαν χώραν, ἀλλ' ἐξεστράτευσαν ἐπὶ τὴν βασιλεύουσαν, ἀριστα συγκεκροτημένοι, κατὰ τε ξηρὰν καὶ θάλασσαν, καὶ διοικούμενοι ὑπὸ στρατηγῶν περιφανῶν, ὧν ὁ ἀνδρεῖος Ἀγαλλίνος, μετὰ τὴν ἦπταν, μὴ θέλων νὰ παραδοθῇ, ἀπέθανεν ῥίψας ἑαυτὸν ἐνοπλιον εἰς τὴν θάλασσαν. Ἡττήθησαν δὲ οὐχὶ διὰ τῆς ὑπεροχῆς τῶν δυνάμεων τοῦ αὐτοκράτορος, ἀλλὰ διὰ τοῦ ἡγετοῦ Ἑλληνικοῦ πυρός, καθ' οὗ εἰς οὐδὲν ἰσχυρὴν ἢ ἀνδρεία τῶν μαχομένων ἢ ἡ πλῆθὺς τῶν ξυλίνων σκαφῶν. Ὁ Θεοφάνης, (χρονογράφος γεννηθεὶς ἐν Κωνσταντινουπόλει περὶ τὸ 757 καὶ ἀποβιώσας τῷ 818), ἀποδίδει τὴν διάλυσιν τῆς *πολιορκίας* τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων εἰς τὰς εὐπροσδέκτους πρὸς τὸν Θεὸν εὐχὰς τῶν ἁγίων πατέρων τῆς Α'. Οἰκουμένη· συνόδου, ὧν αἱ εἰκόνες ἦσαν ἀνεστηλωμέναι ἐν Νικαίᾳ, καὶ οὐχὶ εἰς τὴν ὑπεροχὴν τοῦ στρατοῦ. Πῶς λοιπὸν ἠδυνήθησαν οἱ Πελοποννήσιοι καὶ οἱ λοιποὶ ἐπαναστάται νὰ ἐκστρατεύσωσι κατὰ τῆς πανισχυροῦς πρωτεύουσας, ἀφοῦ ἦσαν ὑποταγμένοι εἰς τοὺς Σλαῶνας καὶ εἶχον ἦδη ἐσλαυισθεῖ; Εἰς τίνας ἐνεπιστεύθησαν τὰς οἰκογενεῖας καὶ τὰ ἀγαθὰ αὐτῶν ἐκστρατεύσαντες; Πῶς ἠδυνήθησαν ν' ἀναλάβωσιν ἐν τῇ ἐπομένῃ ἑκατονταετηρίδι τῆς εἰρήνης, κατὰ τὸν κ. Philippson, ἀφοῦ Σλαῖοι καὶ Ἀβαρες εἶχον καταλάβει τὸ πλεῖστον τῆς χώρας, μείναντες ὅλως ἀνεξάρτητοι τῶν Ἑλλήνων, μεθ' ὧν διεξήγον μακροὺς ἀγῶνας; Ἡ λοιπὸν δὲν εἶνε ἀληθὴς ἡ ἀποστασία καὶ ἡ ἐκστρατεία τῆς κυρίως Ἑλλάδος κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἢ οἱ Σλαῖοι καὶ οἱ Ἀβαρες εἶχον ἦδη ἐξόντωθεῖ καὶ ταπεινωθεῖ εἰς τὴν θέσιν τῶν δούλων κατὰ τὸ διάστημα τῶν 137 ἐτῶν, ἅτινα διέτρεψαν ἀπὸ τῆς εἰσβολῆς τῶν ξένων τούτων μέχρι τῆς ἀποστασίας τῆς κυρίως Ἑλλάδος (589—727). Δὲν εἶνε δὲ ἀστέιον νὰ νομίζωσιν οἱ μισῆλλοι ὅτι ἡ Πελοπόννησος ἐξεσλαυίσθη *σύνπασα* ἐπὶ τῆς εἰσβολῆς ταύτης τῶν Σλαῶν καὶ Ἀβάρων, ἀφοῦ οὗτοι κατέσχον, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν ἰδίων «μόνον τὴν Ἀρκαδίαν καὶ Ἠλείαν μεσημβρινῶς τῶν Πατρῶν;» Μήπως κατόρθωσαν τοῦτο διὰ τῆς ὑπερόχου αὐτῶν παιδείας καὶ τοῦ Σλαυικοῦ καὶ Ἀβαρικοῦ πολιτισμοῦ ἐν γένει;

Μετὰ τὴν παρέκβασιν ταύτην, ἐπανελάθωμεν ἦδη εἰς τὸν κ. Philippson.

Ἐν τούτοις, ἐξακολουθεῖ λέγων, (σ. 3) κατὰ τὸ τελευταῖον τέταρτον τῆς 7ης ἑκατονταετηρίδος, ἤρξατο πάλιν, ἦδη βραδεῖα καὶ εἰρηνικῇ ἡ

μετανάστευσις Σλαύων ἀποίκων ἐκ Θεσσαλίας καὶ Ἡπείρου. Ὅτε δ' ἐν ἔτει 746—748 ἡ πανώλης, σφοδροτέρα ἢ ἄλλοτέ ποτε, ἐπεδήμουν ἐν Πελοποννήσῳ, εἰσέβαλον εἰς τὴν χώραν πολυάριθμα στίφη Σλαύων, ὄθουμένα ὑπὸ τῶν Βουλγάρων ἐκ Μακεδονίας καὶ Θεσσαλίας, ἐνθα εἶχον ἐγκατασταθεῖ. Αὕτη δ' ἦν ἡ κυρία ἐπιδρομὴ τῶν Σλαύων εἰς τὴν Πελοπόννησον. Πολυάριθμα στίφη ἐπληθύρουν τὴν χερσόνησον καὶ ἀπόθησαν τὸν ὑπὸ τῆς πανώλης δεκατισθέντα Ἑλλ. πληθυσμὸν ἐκ τῶν πεδιάδων, ἄς σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου κατέσχον. Οἱ δ' Ἕλληνες ἀπεσύρθησαν ἐν ταῖς ὄχρωμέναις πόλεσιν, αἵτινες, τούτου ἕνεκα, τοσοῦτον ὑπερεπληρώθησαν, ὥστε καὶ μεθ' ὅλην τὴν μείωσιν τοῦ πληθυσμοῦ, ἀπετάλησαν ἀποικοὶ ἐκ τῶν πόλεων τούτων εἰς Κωνσταντινούπολιν, πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ διὰ τῆς πανώλης ἐπισήμως ἐλαττωθέντος πληθυσμοῦ αὐτῆς. (Ἐπειτα)

Ἡ ΚΡΕΜΑΣΤΗ ΓΕΦΥΡΑ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ

Ἐν ἀρχαιοτέρᾳ ἐποχῇ ὅτε αἱ τεχνικὴ γνώσεις τῆς ἀνθρωπότητος ἐν νηπιώδει διετέλουν καταστάσει, ὡς μέγα πικρὰ καὶ ὑπεράνθρωπον ἐθεωρήθησαν ὁ κολοσσὸς τῆς Ρόδου, αἱ πυραμίδες τῆς Αἰγύπτου καὶ τὰ ἐπίλοιπα ἐπὶ τοῦ κόσμου θαύματα. Πάντα ὅμως ταῦτα εἶνε νάνοι ἐνώπιον τῶν ἔργων τοῦ καθ' ἡμᾶς πολιτισμοῦ, ἐνώπιον π. χ. τοῦ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ λιμένα τῆς Νέας Υόρκης ἰσχυμένου ἀγάλματος τῆς ἐλευθερίας, κρατούσης ἡλεκτρικὸν πυρσὸν φωτίζοντα τὸν λιμένα, τῆς γεφύρας τοῦ Στεφενσῶνος ἐν Ἀγγλίᾳ, τοῦ πύργου τοῦ "Aiffel καὶ τῶν ἄλλων τεραστίων τῆς τέχνης ἔργων.

Ἐν Ἀμερικῇ δέ, ἧς καὶ αὕτη ἡ φύσις παρέχει τὸ μεγαλοπρεπὲς καὶ τεραστίον, σχεδιάζονται καὶ ἐφαρμόζονται καὶ τὰ τεραστία καὶ ὑπεράνθρωπα τεχνικὰ ἔργα μετὰ μεγίστης εὐκολίας καὶ μαθηματικῆς ἀκριβείας. Οὕτως ἐνὶ Ἑνὶ ὅπως ὡς μέγα καὶ δυσκατόρθωτον ἔργον ἐθεωρήθη ἡ ἀνέγερσις γεφύρας μεταξὺ Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας, δι' ἣν ὑπελογίσθησαν 860 ἑκατομμύρια φράγκων, ἐν Ἀμερικῇ ἐσχεδιάσθη κρεμαστὴ γεφυρὰ τεραστία, ἧτις πρόκειται νὰ ἀνεγερθῆ πρὸς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Οὐδσῶνος ποταμοῦ, ὅπως συνδέσῃ τὴν Νέαν Υόρκην μετὰ τῆς Ἱερσέης. Τῆς γεφύρας ταύτης τὸ μέσον τόξον θὰ ἔχη μῆκος **868,7** μέτρων, οὕτως ὥστε ὁ ποταμὸς καθ' ἅπαν αὐτοῦ τὸ πλάτος θὰ μείνῃ ἐλεύθερος, οἱ δὲ πύργοι ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ στηριχθῆ τὸ τόξον τοῦτο θὰ ἴστανται ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ ποταμοῦ. Ἐπειδὴ δὲ μεταξὺ Νέας Υόρκης καὶ Ἱερσέης κυκλοφοροῦσι καθ' ἑκάστην περὶ τὰς 1000 ἀμαξοστοιχίας, φερούσας ἐτησίως περὶ τὰς 20 ἑκατομμύρια ἐπιβατῶν, ἡ γεφυρὰ αὕτη θέλει ἀναβιβάσει τὴν συγκοινωνίαν εἰς 120 ἑκατομ. ἐπιβατῶν, διότι δὲν θὰ διακόπτηται ἡ συγκοινωνία ἕνεκα ὀμίχλης, πάγου, καταγίδων κτλ.

Ἐκαστον τῶν τεσσάρων καλωδίων ἢ σχοιρίων, ἀπὸ τῶν ὁποίων θὰ κρεμασθῆ ἡ γεφυρὰ, ἔχον πᾶχος 1,22 μέτρον, θὰ συνίσταται ἐκ χαλυβδίνων συρμάτων παραλλήλων, ἅτινα θὰ ἐγκλείωνται ἐντὸς χαλυβδίνου περιβλήματος. Τὰ ἄκρα δὲ τῶν καλωδίων τούτων προσδεύμενα ἐπὶ τῶν πύργων, αἵτινες θὰ ἀνυψῶνται ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ ποταμοῦ, θὰ ρηθῶσιν εἰς ὕψος 152,4 μέτρα ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ποταμοῦ. Ἐκαστος δὲ τῶν πύργων τούτων, ἀπὸ τῶν ὁποίων θὰ κρέμανται τὰ ρηθέντα καλώδια, θ' ἀποτελεῖται ἐκ 16 χαλυβδίνων στηλῶν, ὧν ἑκάστη πρὸς τὴν βᾶσιν μὲν θὰ ἔχη διάμετρον 2,1 μέτρα, πρὸς τὰ ἄνω δὲ 1,5 μέτρον. Ἐπὶ ἑκατέρᾳ δὲ τῶν πλευρῶν τῆς γεφύρας ἀνά δύο καὶ παραλλήλως εἰς τινα ἀπ' ἀλλήλων ἀπόστασιν θὰ κρεμασθῶσι τὰ καλώδια, ἅτινα θὰ συνδεθῶσι μετ' ἀλλήλων διὰ παχέων ράβδων διαγωνίων καὶ ἀπὸ τούτων ἔπειτα θὰ κρεμασθῆ τὸ δάπεδον τῆς γεφύρας.

Οὕτω θὰ εἶνε δυνατὸν διὰ τῆς γεφύρας ταύτης νὰ διέλθωσιν αἱ βροῦταται ἀμαξοστοιχίαι, αἵτινες θὰ εἰσέρχονται εἰς διώροφον σταθμὴν τῆς Νέας Υόρκης, ἐν τῷ ὁποίῳ θὰ ὑπάρχωσι τριάκοντα σιδηροδρομικαὶ γραμμαὶ ἀφίξεως καὶ ἀναχωρήσεως. Ἐπὶ τῆς γεφύρας κατὰ τὸ παρὸν θὰ στρωθῶσι γραμμαὶ δι' ἑξ ἀμαξοστοιχίας, ἐδόθη ὅμως εἰς τὴν γεφυρὰν τοιοῦτον πλάτος, ὥστε νὰ προστεθῶσι βραδύτερον καὶ ἕτεραι τέσσαρες γραμμαὶ. Διὰ τῆς τοιαύτης διατάξεως θὰ εἶνε δυνατὸν ἐπὶ τῶν γραμμῶν τούτων νὰ μεταφέρωνται ἐτησίως περὶ τὰ 120,000,000 ἀνθρώπων, νὰ τρέχωσι δ' ἐπ' αὐτῶν αἱ ἀμαξοστοιχίαι μετὰ ταχύτητος 48 χιλιόμετρων ἀνὰ πᾶσαν ὥραν.

Διὰ τὴν γεφυρὰν ταύτην, ἧς ἡ οἰκοδομὴ θὰ διαρκέσῃ περὶ τὰ 10 ἔτη, θὰ δαπανηθῶσιν 79,000,000 φράγκων. Πρὸς ταῦτα προσθετέον διὰ τὸν σταθμὸν, δι' ἀποζημιώσεις κτημάτων καὶ δι' ἄλλα δευτερεύοντα ἔργα περὶ τὰς 25 ἑκατομ. δολλαρίων. Ὅθεν διὰ τὸ τεραστίον τοῦτο ἔργον θὰ δαπανηθῶσιν ἐν ὅλῳ περὶ τὰς **12,000,000** φράγκα! ποσὸν κολοσσιαῖον διὰ τὴν μικροσκοπικὴν Ἑλλάδα. (Κ. Μ.)

ΧΡΟΝΙΚΑ

Τὰ δάση τῆς Ἑλλάδος. — Ἐν τῷ ἐβδιμαδιαφ φυσιογνωστικῷ περιοδικῷ τοῦ Βερολίνου (Naturw. Wschenschaft) ἐδημοσιεύθη ἐσχάτως (ἀρ. 34) πραγματεία περὶ τῶν δασῶν τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ Α. Φιλιπῶνος, ἐν τῇ ὁποίᾳ λέγει, ὅτι ἡ Ἑλλάς, ἧτις φημίζεται ὡς χώρα φαλακρά, ἕνεκα τῶν πολλῶν πυρκαϊῶν τῶν δασῶν τῆς ὑπὸ ποιμένων κυρίως, δὲν εἶνε εὐτυχῶς τοιαύτη. Ὁ ἐκ τῆς θλασσης τὴν Ἑλλάδα θεώμενος βλέπει αὐτὴν πρᾶγματι ἀπεψιλωμένην καὶ φαλακράν, ὁ εἰσερχόμενος ὅμως εἰς τὰ μεσόγεια τῆς Στερεᾶς καὶ Πελοποννήσου εὐρίσκει μεγάλας εἰσέτι ἐκτάσεις κεκαλυμμέ-